

Prevence korupce ve vztahu ke členům Parlamentu, soudcům a státním zástupcům

Souhrn ze [čtvrtého hodnotícího kola](#) GRECO (červen 2018)

“Skupina GRECO připomíná, že politici a politické strany a hnutí jsou veřejností v České republice vnímány ve velmi negativním světle. Z důvodů problémů s integritou se přední volení představitelé objevovali v trestním řízení nebo v opakovaných kontroverzních případech. Pro Českou republiku je důležité, aby učinila rozhodující kroky k zakotvení kultury etického chování a integrity mezi politiky a znova založila důvěru ve volené představitele.”

- **7 doporučení nebylo splněno vůbec. 7 doporučení bylo splněno částečně.** Žádné z doporučení GRECO tedy nebylo uspokojivě splněno.
- GRECO považuje postup zejména v oblasti prevence korupce ve vztahu ke členům Parlamentu za velmi pomalý a celkovou situaci za “**globálně neuspokojivou**”.
- Řada protikorupčních návrhů leží v Poslanecké sněmovně v prvním čtení již **více než rok**.

Aktuální příležitosti ke zlepšení hodnocení GRECO:

Zákony v prvním čtení:

- Schválením níže uvedených sněmovních tisků lze dosáhnout změny hodnocení z **NESPLNĚNO** na **ČÁSTEČNĚ SPLNĚNO** či **SPLNĚNO u 4 doporučení**:
 - ◆ [565](#) a [566](#) - **lobbování a registr darů** (ve Sněmovně od srpna 2019)
 - ◆ [476](#), nebo [524](#), nebo [569](#) - **státní zastupitelství** (ve Sněmovně od května 2019)
 - ◆ [683](#) - **řízení ve věcech soudců**, st.zástupců a soud.exek. (ve Sněmovně od prosince 2019)
- Schválením tisku [956](#), zákon **o střetu zájmů**, lze předejít zhoršení hodnocení (ve Sněmovně od července 2020)

Zákony ve druhém čtení:

- Přijetím **1 připravené legislativní úpravy** (Tisk [630](#) - soudy a soudci) lze dosáhnout změny hodnocení z **ČÁSTEČNĚ SPLNĚNO** na **SPLNĚNO u 2 doporučení** (ve Sněmovně od října 2019)

číslo dopor učení #	Doporučení GRECO	Stav	Poznámky
Prevence korupce ve vztahu ke členům Parlamentu			
1.1	Včas zveřejňovat zápisy ze zasedání parlamentních výborů	Nesplněno	Co lze udělat? - Online přenosy z jednání výborů - Elektronická hlasování na výborech a veřejně přístupná data o hlasování ve formátu otevřených dat
	Zvýšit transparentnost činnosti podvýborů	Nesplněno	Co lze udělat? - Otevřít podvýbory veřejnosti, nebo nejméně registrovaným lobbistům v rámci zákona o lobbování
1.2	Zavést pravidla pro zákonodárce, jak jednat s lobbisty a dalšími třetími stranami	Nesplněno	AKTUÁLNĚ PŘIPRAVENÉ !!! Tisk 565 - návrh zákona o lobbování a související novely zákonů (tisk 566) - nyní před prvním čtením Slib ČR GRECO na obsah zákona o lobbování: - rejstřík lobbistů - rejstřík darů - povinnost vést seznam osob, které se podíleli na vypracování či změnách legislativy a koncepcí Upozornění GRECO: Zákon o lobbování musí regulovat jak vztahy mezi lobbisty a zákonodárci, tak vztahy mezi zákonodárci a třetími osobami.
2	Přijmout etický kodex zákonodárců + možnost důvěrných poradenství a školení	Nesplněno	Co lze udělat? - Přijmout novely jednacích řádů Sněmovny a Senátu, které budou zavazovat zákonodárce k dodržování etického kodexu, který vypracují jako přílohu odborníci. - Ustanovení etické komise, na kterou se budou moci zákonodárci důvěrně obracet s žádostí o radu. Požadavek GRECO na kodex - veřejný - doplněn vysvětlivkami a/nebo praktickými pokyny, mimo jiné o střetu zájmů (např. o darech a jiných výhodách, neslučitelnosti funkcí, doplňkových činnostech a finančních zájmech, situaci po skončení mandátu, kontaktech se třetími stranami, jako jsou lobbisté, požadavcích na oznámení atd.) Informace ČR pro GRECO: Předseda sněmovny etický kodex předloží

3	Přijmout vymahatelná pravidla pro členy Parlamentu regulujících dary a jiné výhody	Nesplněno	AKTUÁLNĚ PŘIPRAVENÉ !!! Tisk 566 (novely zákonů v souvislosti se zákonem o lobbování) - nyní před prvním čtením Slib ČR GRECO: Vytvoření veřejného registru darů, jež byly přijaty zákonodárci (a jinými veřejnými osobami) a jejichž hodnota překračuje cca 195 EUR
4.1 +4.2	Zavést povinná majetková přiznání zákonodárců + zajistit jejich snadnou dostupnost veřejnosti	Splněno	Je třeba reagovat na nálezy Ústavního soudu !!! - náprava možná skrze tisk 956 Na základě nálezů Ústavního soudu (sp. zn. Pl. ÚS 38/17 ze dne 11. 2. 2020) byl s odkladem vykonatelnosti ke dni 31. 12. 2020 zrušen § 14b odst. 1 písm. a), b) a c) zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o střetu zájmů“) je třeba novelou zákona o střetu zájmů upravit přístup k majetkovým přiznáním politiků.
4.3	Zvážit rozšíření rozsahu oznámení i na partnera a děti zákonodárců (nemusí být veřejné)	Nesplněno	Ministerstvo spravedlnosti v letech 2019-2021 analyzuje fungování současné právní úpravy a bude GRECO informovat.
5	Posílit dohled a vynucování dodržování požadavků zákona o střetu zájmů	Částečně splněno	GRECO bude vyhodnocovat situaci a skutečné posílení vymahatelnosti poté, co byla agenda převedena na Ministerstvo spravedlnosti.

Prevence korupce ve vztahu k soudcům

6	Přijmout podrobnější úpravu výběru a kariérního postupu soudců a předsedů soudů + zajistit možnost soudního přezkumu	Částečně splněno	AKTUÁLNĚ PŘIPRAVENÉ !!! Tisk 630 - novela zákona o soudech a soudcích - nyní před druhým čtením Ministerstvo doposud řeší instrukcí a výkladem. GRECO doporučuje výslovnou právní úpravu v zákoně o soudech a soudcích (legislativní řešení).
7	Přijmout etický kodex soudců + možnost důvěrných poradenství a školení	Nesplněno	Nejvyšší soudy mají své etické kodexy, u nichž GRECO přezkoumá soulad s doporučeními. Přesto GRECO trvá na jednotném řešení pro všechny soudce. V současné době v přípravě.
8	Přijmout přísnější právní úpravu vedlejších činností soudců	Částečně splněno	AKTUÁLNĚ PŘIPRAVENÉ !!! Tisk 630 - novela zákona o soudech a soudcích - nyní před druhým čtením Povinnosti v souvislosti s majetkovými přiznáními nejsou dostatečné. Ministerstvo spravedlnosti se zavázalo předložit v polovině roku 2019 novely příslušných zákonů. Doposud neprošlo legislativním procesem.
9	Umožnit soudcům podat odvolání proti kárným rozhodnutím	Nesplněno	Ministerstvo spravedlnosti se zavázalo předložit v polovině roku 2019 novely příslušných zákonů.

Prevence korupce ve vztahu ke státním zástupcům

10	Přijmout podrobnější úpravu výběru a kariérního postupu státních zástupců + zajistit možnost soudního přezkumu	Částečně splněno	Pravidla připravovalo NSS, ale GRECO je bude analyzovat a stále doporučuje legislativní řešení.
11	Reformovat postupy jmenování a odvolávání nejvyššího státního zástupce a dalších vedoucích státních zástupců	Nesplněno	AKTUÁLNĚ PŘIPRAVENÉ !!! - Tisky 476, nebo 524, nebo 569 - nyní před prvním čtením (čeká se také na předložení komplexního vládního návrhu) Požadavky GRECO: - odůvodněnost, přezkum soudem - povinné transparentní výběrové řízení - odvolání jen na základě kárného řízení
12	Přijmout etický kodex státních zástupců + možnost důvěrných poradenství a školení	Částečně splněno	Připravují si státní zástupci po dohodě s MŠMT sami. GRECO bude vyhodnocovat.
13	Přijmout přísnější právní úpravu vedlejších činností státních zástupců	Částečně splněno	Doposud upraveno v zákoně o střetu zájmů. Přísnější pravidla mělo Ministerstvo spravedlnosti v plánu na rok 2019. GRECO bude vyhodnocovat.
14	Umožnit státním zástupcům podat odvolání proti kárným rozhodnutím	Nesplněno	AKTUÁLNĚ PŘIPRAVENÉ !!! Tisk 683 - novela zákona o řízení ve věcech soudců, st.zástupců a soud.exek. - nyní před prvním čtením Ministerstvo spravedlnosti mělo v plánu na rok 2019. GRECO bude vyhodnocovat.